

**Brüssel, 4. juuni 2019
(OR. en)**

Institutsioonidevahelised

dokumendid:
2015/0270(COD)
2016/0360(COD)
2016/0361(COD)
2016/0364(COD)
2016/0362(COD)
2018/0060(COD)
2018/0063(COD)

**9729/19
ADD 1**

**EF 207
ECOFIN 524
CCG 13
DRS 43
CODEC 1152
JAI 608
JUSTCIV 135
COMPET 447
EMPL 305
SOC 409
IA 168**

ARUANNE

Saatja:	Eesistujariik
Saaja:	Delegatsioonid
Teema:	Eduaruanne pangandusliidu kohta = kinnitamine

**EESISTUJARIIGI EDUARUANNE PANGANDUSLIIDU TUGEVDAMISEGA TEHTUD
TÖÖ KOHTA**

I. SISSEJUHATUS

1. Kooskõlas nõukogu poolt 17. juunil 2016 vastu võetud järeldustega pangandusliidu väljakujundamist käsitleva tegevuskava kohta (dok 10460/16, „2016. aasta juuni tegevuskava“) ning lähtudes järgmiste eesistujariikide koostatud eduaruannetest: Madalmaad (dok 10036/16), Slovakkia (dok 14841/16), Malta (dok 9484/17), Eesti (dok 14808/17), Bulgaaria (dok 9819/18) ja Austria (14452/18), jätkas nõukogu konstruktiivset tööd pangandusliidu tugevdamiseks, hinnates samal ajal edusamme töös 2016. aasta juuni tegevuskavas kirjeldatud riskivähendamise- ja muude meetmetega.

2. Käesolev eduaruanne on koostatud eesistujariik Rumeenia vastutusel, võttes arvesse delegatsioonide väljendatud seisukohti ning soovi saada eesistujariigilt kirjalik aruanne seoses pangandusliidu tugevdamise meetmetega tehtud edusammude kohta. Käesolev aruanne ei ole delegatsioonidele siduv, kuna see on eesistujariigi hinnang peetud arutelude tulemustele. Käesoleva aruande eesmärk on tagada järjepidevus ja hõlbustada järgmise eesistujariigi tööd.

II. EDUSAMMUD SEOSSES PANGANDUSLIIDUGA

3. Eesistujariik aitas suurel määral kaasa edusammude tegemisele riskivähendamismeetmete vallas.
4. Eesistujariik Rumeenia jätkas eelmiste eesistujariikide Madalmaade, Slovakkia, Malta, Eesti, Bulgaaria ja Austria tööd eesmärgiga teha Euroopa hoiuste tagamise skeemi lahtiste tehniliste elementide käsitlemisel võimalikult suuri edusamme.

A) PANGANDUSPAKETT

5. Komisjon esitas 23. novembril 2016 riskivähendamismeetmeid käsitlevate seadusandlike ettepanekute paketi („riskivähendamismeetmete pakett“ või „riskivähendamismeetmete ettepanekud“), mis koosneb kahest määruse ettepanekust ja kolmest direktiivi ettepanekust, mis käsitlevad pankade usaldatavusnõudeid (määruse 575/2013 („kapitalinõuete määrus“) ja direktiivi 2013/36/EL („kapitalinõuete direktiiv“) muudatused), pankade finantsseisundi taastamist ja kriisilahendust (direktiivi 2014/59/EL („pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiiv“) muudatused, mis tehakse kahe eri direktiiviga, ja määruse 806/2014 („ühtse kriisilahenduskorra määrus“) muudatused).

6. 25. oktoobril 2017 jõudsid kaasseadusandjad poliitilisele kompromissile riskivähendamismeetmete paketi elementides, mis käsitlevad uue tagamata võlainstrumentide kategooria loomist seoses pankade võlausaldajate nõudeõiguse järguga maksejõuetusmenetluses, uue rahvusvahelise finantsaruandlusstandardi (IFRS) nr 9 rakendamist ning selliste võimalike häirete vältimist riigivõlakirjaturgudel, mis võivad tuleneda sätetest, millega piiratakse riskide kontsentreerumist ühe vastaspoole jaoks.
7. 25. mail 2018 leppis nõukogu kokku volituses, millega antakse luba alustada Euroopa Parlamendiga läbirääkimisi paketi ülejäänud elementide üle. Euroopa Parlament kinnitas oma seisukohta nende elementide suhtes 2018. aasta juuni täiskogu istungil. 21.–22. novembril 2018 saavutasid eesistujariik Austria ja Euroopa Parlament esialgse poliitilise kompromissi peamistes küsimustes ning see kolmepoolsete poliitiliste läbirääkimiste tulemus esitati majandus- ja rahandusküsimuste nõukogule, kes kinnitas selle oma 4. detsembri 2018. aasta istungil.
8. Rumeenia eesistumise ajal alustati pärast tehnilise töö lõpuleviimist ja kõikides lahendamata küsimustes tehniliste lahenduste leidmist vaikiva nõuoleku menetlust (vastavalt 30. jaanuaril ja 7. veebruaril 2019).
9. 15. veebruaril 2019 kiitis alaliste esindajate komitee ettepanekute teksti heaks, eesmärgiga jõuda Euroopa Parlamendiga kokkuleppele esimesel lugemisel, ning COREPERi eesistujale tehti ülesandeks informeerida Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjoni esimeest sellest, et kui Euroopa Parlament võtab teksti vastu täpselt kompromissis esitatud kujul, saab nõukogu võtta õigusakti ettepaneku sellisena muudetuna vastu (teksti vaatavad veel läbi kummagi institutsiooni õiguskeeleksperdid).

10. 16. aprillil 2019 võttis Euroopa Parlament vastu oma esimese lugemise seisukoha komisjoni ettepaneku kohta ning COREPER kinnitas Euroopa Parlamendi vastuvõetud teksti 7. mail ja tekst kiideti lõplikult heaks nõukogu 14. mai istungil (põllumajandus ja kalandus).
11. Vastuvõetud õigusaktid allkirjastati 20. mail 2019 ja need avaldatakse *Euroopa Liidu Teatajas* juunis. Õigusaktid jõustuvad 20 päeva möödumisel nende avaldamisest.

B) VIIVISLAENUDE VÄHENDAMISE MEETMED

12. Vastuseks nõukogu üleskutsele võtta täiendavaid meetmeid ELis viivislaenude küsimuse käsitlemiseks, nagu on esitatud nõukogu 2017. aasta juulis vastu võetud tegevuskavas viivislaenude vähendamiseks Euroopas, ning lisaks teiste asutuste (nagu Euroopa Pangandusjärelevalve ja Euroopa Süsteemsete Riskide Nõukogu) esitatud muudele algatustele tegi komisjon 2018. aasta märtsis ettepaneku viivislaenude küsimusi käsitlevate meetmete paketi kohta, mis hõlmab järgmisi meetmeid:
- eelnõu: määrus, millega muudetakse määrust (EL) nr 575/2013 seoses viivisnõuete kahju miinimumkattega uute viivislaenudeks muutuvate laenude puhul (viivislaenude usaldatavusjärelevalve kaitsemehhanismi ettepanek). Selle meetmega kohustatakse pankasid panema kõrvale vahendeid, millega katta riske seoses tulevaste laenudega, kui need muutuvad viivislaenudeks ja ei ole piisavalt kaetud eraldiste või muude korrigeerimistega;
 - eelnõu: direktiiv krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmise kohta. Selle meetme eesmärk on anda pankadele tõhus vahend, et nõuda kohtuvälise menetluse kaudu sisse tagatud laenud ja ergutada teiste turgude arengut, kus pangad saavad müüa oma viivislaene investoritele ja kasutada kvalifitseeritud krediidihaldajaid;

- komisjoni talituste töödokument, mis sisaldab kava riiklike varahaldusettevõtjate loomiseks. Dokumendiga antakse riikide ametiasutustele mittesiduvaid suuniseid viivislaenudega tegelevate riiklike varahaldusettevõtjate loomiseks.
- 13. Viivislaenude usaldatavusjärelvalve kaitsemehhanismi ettepaneku suhtes jõuti Austria eesistumise ajal nõukogus 31. oktoobril 2018 üldise lähenemisviisini ja 18. detsembril 2018 esialgsele poliitilisele kokkuleppele Euroopa Parlamendiga.
- 14. 7. jaanuaril 2019 kiitis alaliste esindajate komitee ettepanekute teksti heaks, eesmärgiga jõuda Euroopa Parlamendiga esimese lugemise kokkuleppele, et alustada seejärel mõlemas institutsioonis tekstide õiguskeelelist viimistlemist.
- 15. 13. märtsil 2019 võttis Euroopa Parlament komisjoni ettepaneku suhtes vastu oma esimese lugemise seisukoha ning COREPER kinnitas Euroopa Parlamendi vastuvõetud teksti 27. märtsil ja see kiideti lõplikult heaks nõukogu 9. aprilli istungil (üldasjad). Tekst avaldati *Euroopa Liidu Teatajas* 25. aprillil 2019.
- 16. Viivislaenude ostmise võimaldamiseks teiseste turgude väljaarendamise küsimuses korraldas eesistujariik Rumeenia kaks finantsteenuste töörühma koosolekut, et arutada direktiivi krediidihaldajate, krediidiostjate ja tagatiste sissenõudmise kohta.

17. Edusammud tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuvälise täitmisele pööramise osas olid märksa aeglasemad kui teiseste turgude küsimuses. Seetõttu, pidades ilmas kiireloomulist vajadust hästitoimivate viivislaenude teiseste turgude väljakujundamise järele, tegi eesistujariik ettepaneku liikuda edasi üksnes direktiivi teiseseid turge käsitleva osaga. 27. märtsil 2019 jõudsid liikmesriigid nõukogus kokkuleppele, kusjuures enamik delegatsioone ei väljendanud vastuseisu sellele, et ettepanek jagatakse kaheks ja tööd jätkatakse direktiivi teiseseid turge käsitleva osaga. Seejärel kinnitas COREPER volituse läbirääkimiste pidamiseks Euroopa Parlamendiga teiseste turgude osa üle, võimaldades alustada kolmepoolseid kõnelusi kohe, kui teine kaasseadusandja on selleks valmis.
18. Samal ajal tehti edusamme ka Euroopa Parlamendis, kus aruanne teiseste turgude kohta esitati arutamiseks Euroopa Parlamendi majandus- ja rahanduskomisjonis (ECON) selle 11. märtsi 2019. aasta istungil. Komisjon kavatses panna aruande hääletusele 1. aprillil 2019. Hääletust siiski ei toimunud, mis tähendab et eelnõu läheb üle Euroopa Parlamendi uuele koosseisule.
19. Kuna tagatistest tulenevate kohustuste kiirendatud kohtuvälise täitmisele pööramise üle on nõukogus kompromissini jõudmiseks veel vaja pidada täiendavaid arutelusid, korraldas eesistujariik 14. mail 2019 finantsteenuste töörühma koosoleku ning järgmine koosolek on kavandatud juuniks.

C) Euroopa hoiuste tagamise skeemi ettepanek

20. Ajutine pangandusliidu tugevdamise töörühm, mis loodi 13. jaanuaril 2016 (dok 5006/16), kohtus Rumeenia eesistumise ajal ühel korral (21. mail). Konstrukttiivne töö Euroopa hoiuste tagamise skeemi ettepanekuga oli tehnilist laadi, kuna poliitilise tasandi arutelusid, mis käsitlesid tegevuskava Euroopa hoiuste tagamise skeemi üle poliitiliste läbirääkimiste alustamiseks, peeti Euroopa hoiuste tagamise skeemi kõrgetasemelises töörühmas.
21. Järelmeetmena Austria eesistumise ajal toimunud varasematele aruteludele Euroopa hoiuste tagamise skeemist pangandusliitu mittekuuluvatele liikmesriikidele ja siseturule tuleneva mõju üle tutvustasid komisjoni talitused ajutise pangandusliidu tugevdamise töörühma 21. mai 2019. aasta koosolekul kolme analüüsi:
- ülevaade pangandusliitu mittekuuluvate liikmesriikide pangandussektorist;
 - analüüs Euroopa hoiuste tagamise skeemi mõju kohta pankade kasumlikkusele;
 - ülevaade hoiuste tagamise skeemi direktiivi artikli 10 lõike 9 kohase alternatiivse rahastamise korra rakendamisest.

22. Tuginedes Euroopa hoiuste tagamise skeemi alusel riskipõhiste osamaksete korra väljatöötamiseks kogutud avalikele andmetele ja konfidentsiaalsetele konkreetseid pankasid käsitlevatele andmetele, tutvustasid komisjoni talitused ja Teadusuuringute Ühiskeskus peamisi statistikanäitajaid pangandusliitu mittekuuluvate liikmesriikide pangandussektori kohta. Arvud näitavad, et mõne riigi pangandussektoris domineerivad välisosalusel põhinevad varad, samas kui teistes liikmesriikides on tugev omamaine kapitaliosalus. Peaaegu kõikides pangandusliitu mittekuuluvates liikmesriikides on hoiuste tagamise skeemid juba saavutanud minimaalse sihttaseme 0,8% tagatud hoiustest, kusjuures mõnel riigis on see tase märksa kõrgem. Sektori kontsentreerumise tase on enamikus pangandusliitu mittekuuluvates liikmesriikides ELi mediaannäitajast madalam. Mõnes pangandusliitu mittekuuluv liikmesriigis on tähtis roll krediidiühistutel ning krediidiasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemidel.
23. Oma sõnavõttudes andsid mitme liikmesriigi esindajad ajakohastatud teavet oma pangandussektori ülesehituse kohta. Sellega seoses rõhutasid mõned liikmesriigid teatavaid puudujääke konfidentsiaalsete andmete kogumis ja palusid ajakohastatud andmeid. Nad väitsid, et detsember 2016 võrdluskupäevana ei kajasta ELi pangandussektoris toimunud suuri muutusi. Peale selle võimaldaks andmekogumisse uute andmekirjete lisamine täpsemalt analüüsida näiteks krediidiühistute, kapitalinõuete määruse artikli 10 kohaste keskasutusega seotud üksuste või krediidiasutuste ja investeerimisühingute kaitseskeemide olukorda. Komisjoni talitused tunnustasid neid sõnavõtte ja näitasid üles valmisolekut alustada ettevalmistavat tööd uue andmekogumi koostamiseks Soome eesistumise ajal.

24. Seoses Euroopa hoiuste tagamise skeemi mõjuga pankade kasumlikkusele näitas komisjoni talituste ja Teadusuuringute Ühiskeskuse analüüs erinevusi osamaksetes tulenevalt üleminekust pelgalt siseriiklikult süsteemilt täielikule Euroopa hoiuste tagamise skeemile ning seda, kuidas need erinevused mõjutavad keskmist omakapitali tootlust või hoiustajate makstavaid intresse (juhul kui erinevuste mõju kantakse üle hoiustajatele). Anonüümsed konkreetseid riike puudutavad tulemused näitasid, et mõju omakapitali tootlusele on pigem väike, kuigi mõned konkreetsed riskipõhiste osamaksete arvutamise simulatsioonid osutasid suuremale variatiivsusele. Mõju intressidele näis olevat minimaalne kõikide simulatsioonide puhul.
25. Üks liikmesriik palus teha lisaanalüüsi, mis põhineks alternatiivsetel võimalustel Euroopa hoiuste tagamise skeemi ülesehitamiseks, nagu edasikindlustamise lähenemisviis või kohustuslik laenumehhanism. Kaks delegatsiooni palusid komisjonil jagada tulemusi ja vastavaid andmeid liikmesriikidega. Komisjoni talitused kinnitasid oma valmisolekut teha liikmesriikidega koostööd ja arutada konkreetseid tulemusi liikmesriikidega kahepoolsetl (pidades silmas andmete konfidentsiaalsust). Potentsiaalseid analüüsitavaid simulatsioone oleks siiski palju. Seetõttu oleks tõhususe huvides otstarbekam, kui pärast Euroopa hoiuste tagamise skeemi ülesehituse kohta suurema selguse saamist töötatakse välja mõistlik kogum simulatsioone ning tööd jätkatakse juba ajakohastatud ja laiendatud andmekogumi põhjal (vt eelmist punkti).

26. Samuti tegi komisjon ülevaate hoiuste tagamise skeemi direktiivi artikli 10 lõike 9 kohase alternatiivse rahastamise korra rakendamisest liikmesriikides. Valdavas osas liikmesriikides on kasutusel eri liiki laenuandmismehhanismid (nt kommerts krediidiliinid, võlaväärtpaberite emiteerimine). Mitmes liikmesriigis on kaasatud valitsus ja/või keskpank (nt tagatiste andmise või sildrahastamise pakkumine). Mõnedes liikmesriikides täiendavad sellist korda „solidaarsusmehhanismi“ elemendid (nt võidakse nõuda samas liikmesriigis muude hoiuste tagamise skeemide olemasolu hoiuste tagamise skeemi teotuseks, kui see on vajalik). Alternatiivse rahastamise kord on tagasimaksetepõhine, st et sellist korda rahastab pangandussektor ise. Komisjon leidis, et sellise rahastamiskorra kasutamine Euroopa hoiuste tagamise skeemi alusel vajab täiendavat kaalumist, pidades silmas skeemi kavandatavat suuremat finantssuutlikkust ja suuremat tõhusust tulenevalt ühise kindlustuse kehtestamisest laiemal ja mitmekesisemal alusel. Peale selle aitaks alternatiivse rahastamise kord likviidsustoetuse etapis täiendavalt garanteerida Euroopa hoiuste tagamise skeemi abi tagasimaksmise.
27. Üks liikmesriik hindas asjaolu, et alternatiivse rahastamise kord on kättesaadav peaaegu kõikides liikmesriikides, mis on märkimisväärne edasimineku võrreldes ajaga veel paar aastat tagasi. Osa liikmesriike kahtles, kas Euroopa hoiuste tagamise skeemil ikka on komisjoni kavandatav positiivne mõju, ning üks liikmesriik pidas konkreetselt küsitavaks väidet, et Euroopa hoiuste tagamise skeemi pakutav likviidsustoetus on liikmesriikide pangandussektori jaoks vähem koormav kui alternatiivse rahastamise kord, kuna ka Euroopa hoiuste tagamise skeemi vahendid tuleb pangandussektori poolt tagasi maksta. Mõned teised liikmesriigid tõstatasid küsimuse seoses Euroopa hoiuste tagamise skeemi kaitsemehhanismiga alternatiivse rahastamise korra kontekstis, samal ajal kui teised riigid väljendasid Euroopa hoiuste tagamise skeemi kaitsemehhanismi idee vastu. Komisjoni talitused juhtisid tähelepanu oma tutvustuse ulatusele, mis oli piiratud liikmesriikide tasandil hoiuste tagamise skeemide alusel rakendatud rahastamiskorraga.

III. KOKKUVÕTE

Eesistujariik Rumeenia palub nõukogul käesolev aruanne teadmiseks võtta, eesmärgiga tööga edasi liikuda.

Eesistujariik Soomel palutakse töö ülevõtmisel tugineda tehtud edusammudele ja jätkata tööd pangandusliidu tugevdamiseks, tegeledes selle eri töösuundadega, nagu 2016. aasta juuni tegevuskavas kokku lepitud.
